

Veileder:

Rapporteringsplikt om uønskede hendelser for fornøylesinnretninger

Statens jernbanetilsyn
juli 2019
post@sjt.no

Hvorfor denne veilederen?

Statens jernbanetilsyn (SJT) har gjennom tilsyn og kontakt med bransjen for øvrig erfart at ikke alle uønskede hendelser rapporteres inn til SJT. Vi antar at dette skyldes usikkerhet om hva virksomheten er pålagt å rapportere inn¹.

Vi har også observert at mange virksomheter ikke har tilstrekkelige rutiner for å registrere og følge opp uønskede hendelser². Dette er en vesentlig forutsetning for et fungerende sikkerhetsstyringssystem. I denne veilederen vil vi fokusere på plikten til å rapportere til SJT. Når det gjelder sikkerhetsstyring, understreker vi at virksomhetene selv er ansvarlige for å bruke informasjonen fra uønskede hendelser i sin sikkerhetsstyring for å hindre gjentakelse.

For øvrig viser vi til en egen veileder om sikkerhetsstyring og egen veileder om uønskede hendelser for fornyelsesinnretninger på denne siden:
<https://www.sjt.no/fornyelsesinnretninger/veiledning/>

Målgruppen for denne veilederen er virksomheter med driftstillatelse for fornyelsesinnretninger. Veilederen bør også være grunnlag for å lære opp driftspersonell slik at også de kan vurdere hva som er rapporteringspliktige uønskede hendelser.

Veilederen gir svar på spørsmål om hvorfor virksomheten skal rapportere inn uønskede hendelser til SJT, hva som skal rapporteres og hvordan det skal rapporteres.

Hvorfor rapportere inn uønskede hendelser?

- Innrapportering av uønskede hendelser gjør at SJT kan overvåke tilstanden i bransjen. SJT kan danne seg et riktig bilde av risiko og dermed føre et mer tilpasset tilsyn. Dette bidrar til økt sikkerhet.
- Innrapporterte uønskede hendelser bidrar til at SJT kan utvikle informasjon og statistikk som gir et bilde på tilstanden i bransjen over tid. Innsikten SJT får vil vi dele med bransjen, som dermed kan lære av hverandre.

Hva skal rapporteres til SJT?

Virksomheten skal rapportere om ulykker, alvorlige hendelser og hendelser. Begrepene er definert i regelverket³:

- *e) ulykke*: uønsket eller plutselig hendelse eller en bestemt rekke slike hendelser som fører til død eller alvorlig personskade, betydelige materielle skader på eiendom eller på miljø, og alle andre lignende ulykker
- *f) alvorlig hendelse*: uønsket hendelse som under andre omstendigheter kunne ha ført til en ulykke
- *g) hendelse*: enhver annen uønsket hendelse enn en ulykke, som har sammenheng med driften og som innvirker på driftssikkerheten

I veilederen bruker vi samlebetegnelsen «uønskede hendelser» i stedet for ulykker, alvorlige hendelser og hendelser. Det viktigste for SJT er at uønskede hendelser faktisk rapporteres inn, ikke hvilken kategori de er innrapportert som.

Uønskede hendelser skjer ikke bare i ordinær drift. De kan også avdekkes under inspeksjon, montering og demontering, driftskontroll og vedlikehold.

Merk at en uønsket hendelse både kan være noe som *har* gått galt og noe som *kunne* gått galt.

Eksempler på rapporteringspliktige uønskede hendelser

Listen nedenfor er ment som et utgangspunkt. Også andre eksempler kan være pliktige å rapportere inn:

- Sprekkdannelse i aksling eller annen viktig konstruksjonsdel
- En gjest setter fast et klesplagg i bevegelige deler
- En gjest mister en løs gjenstand, for eksempel en mobiltelefon, som lander i et område som er tilgjengelig for publikum
- Forankringen til et hoppeslott løsner under aktivitet
- Oppblåsbare innretninger punkteres i drift
- Vanntilførsel i vannrutsjebane opphører slik at banen blir tørr
- Skjøter/harde kanter i vannrutsjebanen
- For høy fart inn på landingssone for zipline

¹ Forskrift om fornyelsesinnretninger, § 2-6

² Forskrift om fornyelsesinnretninger, § 2-10

³ Forskrift om fornyelsesinnretninger, § 1-3

- Manglende inngjerding av innretning
- Kjører forlater gokart på gokartbanen
- Gjest får nakkesleng i radiobil
- Svimle gjester faller etter avstigning
- Sikkerhetsbelter på karuseller er utslitt
- Elektriske feil i innretningen fører til evakuering
- Gjest er usikret i klatreløype
- Unormal slitasje av hjul i berg- og dalbane
- Redningsøvelse avdekker svakheter i driften
- Gjest beveger seg inn på forbudt område
- Gjest forlater en innretning som fortsatt er i bevegelse

Hvordan rapportere til SJT?

Skriftlig rapport skal sendes SJT på fastsatt skjema, som det er lenke til på denne siden:

<https://www.sjt.no/fornoyelsesinnretninger/rapportere-uonskede-hendelser/rapportering-av-ulykker-og-hendelser-med-fornoyelsesinnretning/>

Hva gjør SJT med rapporten?

For å sikre god rapportering er rapportene underlagt taushetsplikt. Ingen utenom SJTs ansatte får tilgang til rapportene, heller ikke politiet, mediene og offentligheten generelt, og SJTs ansatte har taushetsplikt om rapportene. Disse rapportene kan da heller ikke benyttes ved en eventuell politietterforskning. Det vil imidlertid være mulig å gi ut statistiske opplysninger fra materialet.

Skjemaet for rapportering kan brukes av alle, også gjester. For å forvise seg om at rapportene er reelle, vurderer SJT innholdet i alle rapporter før de tas med som grunnlag for risikobil-det i bransjen.

Henvendelser

SJT ønsker å sikre at virksomhetene er kjent med gjeldende regelverk. Derfor fokuserer vi på veiledning. Kontakt oss gjerne for utdypende informasjon eller kommentarer til veilederen.

Kom gjerne med tips om andre emner som kan være tema for veiledning: post@sjt.no.